

**Vadovėlio : Istorija. Vadovėlis VI klasei, Serija „ATRASK“.
RECENZIJA.**

**I BENDRA INFORMACIJA APIE VADOVĖLIO / VADOVĖLIO KOMPLEKTO
RANKRAŠTĮ**

Pavadinimas: Istorija. Vadovėlis VI klasei, Serija „Atrask“.

Autorius(-iai): Jūratė Litvinaitė, Kęstutis Petrauskis, Kristina Vilkelienė.

Ugdymo sritis / dalykas: istorija

Klasė: 6

Komplektas: vadovėlis ir 2 dalys sąsiuvinio „Jaunojo istoriko užrašai“

Vadovėlio sandara: septyni skyriai, kuriuos sudaro 41 tema, skyrių įvadai, kartojimai, istorinių tyrimų vykdymo rekomendacijos.

II VADOVĖLIO / VADOVĖLIO KOMPLEKTO/ VERTINIMAS

Vadovėlio koncepcija ir bendrosios ugdymo programos

Šis vadovėlis ir pratybų sąsiuvinis yra jau naudojamo šiuo metu mokyklose vadovėlio V klasei (Serija „Atrask“) tęsinys. Jis užbaigia istorijos mokymą antrajame koncentre ir padeda pagrindus istorijos mokymui trečiajame koncentre.

Autorių pasirinkta koncepcija toliau plėtojama šiame šeštai klasei skirtame vadovėlyje. Jame laikomasi tų pačių skyrių ir temų rengimo principų: yra skyrių įvadai, pateikti kartojimai, temose medžiaga pateikiama pagal tą pačią schemą: autorinis tekstas, rašytiniai bei vaizdiniai šaltiniai bei jiems pateikiamos mokinių amžių atitinkančios užduotys. Kartu su vadovėlio tekstu pateikiami „Jaunojo istoriko užrašai“ (2 dalys) sudaro galimybes mokiniui aktyviai dalyvauti pamokoje ieškant atsakymo į iškeltus klausimus. Pratybų sąsiuvinio struktūra tęsia penktosios klasės pratybų sąsiuvinio rengimo tradiciją.

Autoriai rengė vadovėlį vadovaudamiesi pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, kuriose pateikiami turinio, žinių bei gebėjimų reikalavimai bei nuostatų formavimas atitinka bendrąsias programas.

Vadovėlio turinys

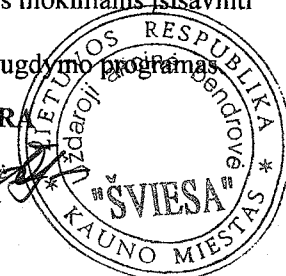
Vadovėlyje pateikiami Europos istorijos epizodai. Vadovėlyje pateikiamoje medžiagoje autoriai aptaria graikų, romėnų ir krikščionybės įnašą kuriantis Europos civilizacijai (I skyrius). Taip pat mokinius supažindina su viduramžių visuomenės struktūra, krikščionių bažnyčios vaidmeniu bei kasdieniu gyvenimu viduramžiais (II skyrius). Vėliau nagrinėjamos Renesanso idėjos, didieji geografiniai atradimai ir jų poveikis pasaulio istorijai. (III skyrius). Mokslo ir technikos raida bei jos paveikia Europos žmonių kaitai, tautinių valstybių kūrimamasis ir kt. ženklūs įvykiai pristatomi vėlesniuose paragrafuose (IV skyrius). XX – XXI a. istorijos pagrindiniai akcentai pristatomi (V-VII skyriuose). Kiek mažiau dėmesio skirta Lietuvos kaimynėms.

Visoms šioms pamokoms yra pateiktos pratybų sąsiuvinyje temos, padedančios mokiniams įsisavinti pamokos medžiagą

Išvada: vadovėlio ir pratybų sąsiuvinio turinys atitinka bendrąsias pagrindinio ugdymo programas

KOPIJA TIKRA
Biuro administratore
Ausma Vainalavičiūtė

2015-05-12

Autorių tekstas

Šiuo metu vadovėliuose vis labiau įsigali enciklopedinis autorinio teksto stilius. Šio vadovėlio autoriai taip pat tęsdami jau ankstesnio vadovėlio, skirto penktosios klasės mokiniams stengiasi rašyti tekstus artimus šiam stiliui. Vadovėlio medžiaga dalijama į nedideles potemes, kurios leidžia mokiniui geriau įsisavinti pateikiamos medžiagos pamokoje kiekį. Autoriniame tekste pateikiamos 2-4 naujos sąvokos, kurios nesudėtingai paaiškinamos. Pratybų sąsiuvinyje sąvokas stengiamasi įtvirtinti prašant mokinius surasti ir pateikti jų paaiškinimus.

Išvada: vadovėlio tekstas nėra sudėtingas ir turėtų būti suprantamas šeštos klasės mokiniui (asmeniškai išbandžiau vadovėlio ir sąsiuvinio fragmentą savo klasėje).

Vadovėlio užduotys

Vadovėlio užduotys tradicinės: klausimai ir užduotys. Klausimais dažniausiai paprašoma mokinių atsakyti į klausimus, kuriems atsakymo reikia ieškoti tekste. Tačiau pateikiamos užduotys yra gerokai įvairesnės. Jose prašoma mokinių **pakomentuoti** (pvz. Pakomentuokite, kaip vystėsi Vakarų Vokietijos ekonomika), **pateikti pavyzdžių** (Pateikite du žmogaus teisių ribojimo Sovietų Sąjungoje pavyzdžius.), **įrodyti arba paneigti** (Įrodykite arba paneikite teiginį, kad demokratinėje valstybėje pilietis gali pasiekti užsibrėžtą tikslą), **pasidomėti** (Pasidomėkite, ką apie Sovietų Sąjungoje buvusią tvarką prisimena vyresni žmonės. Užrašykite įdomiausius pasakojimus.) ir kt.

Autoriai pateikė ir mokinių darbo poromis užduočių. (Dirbdami poromis išskirkite pagrindinius Europos Sąjungos kūrimosi etapus. Kiekvieną iš jų pakomentuokite.) Tačiau šio tipo užduočių nėra daug, nes tokios užduotys priklauso ir medžiagos pobūdžio.

Išvada: užduotys pateiktos vadovėlyje ir pratybų sąsiuvinyje atitinka mokinių amžių ir leidžia įgyti reikalaujamas ugdymo programoje kompetencijas.

Vadovėlis kaip priemonė ugdyti esmines kompetencijas.

Vadovėlis skirta mokinių mokymuisi, ir tai matome nuo pirmųjų vadovėlio puslapių. Įvade pateiktas mokymosi komplekto bei perėjimo iš penktos į šeštą klasę kurso pristatymas. Mokymų temos pradžioje gauna informaciją apie svarbiausias žinias ir esminius plėtotinus gebėjimus. Baigęs skyrių mokinys jau įgytas žinias ir gebėjimus dar kartą turi galimybę pakartoti ir jeigu buvo pamiršęs, prisiminti. Gebėjimai ugdomi ir mokantis įvairių strategijų, kurių bent septynios yra pateiktos vadovėlyje. Jos istorikui yra esminės: „*Kaip kuriami pasakojimai*“, „*Sąvokos paaiškinimas*“, „*Orientacija žemėlapyje*“, „*Kaip vertinti, įsivertinti*“, „*Kaip kurti pasakojimą*“ ir kt.

Kartu su strategijomis pateikiami ir septyni tyrimai: *Antikos ženklai mano krašte, Viduramžių šventės scenarijus, XVI-XVII a. keliautojo dienoraštis: iš mano krašto į... Ačiū už puikų sumanymą, Praeities pamokos: 1914-1945 (pasirinktos Europos valstybės istorija), Abipus Geležinės uždangos: skirtingos istorijos, Pasaulinėje pasiekimų parodoje: pristatome Lietuvą.*

Išvada: kartojimas, tyrimas, bei strategijų ugdymas sudaro galimybes ugdyti pažinimo, mokėjimo mokytis, komunikacines kompetencijas.

Demokratišnių vertybių ugdymas

Vadovėlyje neradau medžiagos, kuri skatintų ar pažeistų religinius įsitikinimus, kurstyti rasinę, kultūrinę, etninę netoleranciją, pažeistų lyties, amžiaus grupių interesus.

Išvada: vadovėlio rankraštis atitinka Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte nurodytus reikalavimus.

Recenzentas

Data: 2015-05-12

Eugenijus Manelis

